

Katoliški

GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 5

Gorica - 4. februarja 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Neozdravljivo bolni

V življenju postanejočasoma nekatere bolezni, če jih do časa ne zdravimo, kronične in neozdravljive. Kronične, to se pravi zastarele, ki se zaradi tega ne dajo več ozdraviti. V takem primeru zdravniki sicer še vedno predpišejo zdravila, a to le bolj bolniku v tolažbo nego v upanju na ozdravljenje. O stanju takega bolnika vedo vsi, da je brezupno, le bolnik sam navadno tega ne ve in živi kar naprej v upanju na ozdravljenje.

Takega neozdravljivega bolnika sem srečal te dni na vlaku v Trst. Sedel je meni nasproti na stolu. V roki je imel široko razgrnjen časopis in bral iz njega. Zelo je bil zamaknjen vanj, ko se nenadoma prebudi iz svoje zamaknjenosti, se ozre po meni in mi s posmehom reče: »Reverendo veda, veda qui!« Kaže mi časopis »L'Avvenire d'Italia« iz Bologne.

»Kaj pa takega?« pravim jaz.

»Ga poznate?«

Na peti strani mi je pokazal dovolj velik klišé z glavami štirih slovenskih časopisov, najbolj vidna glava je bil »Katoliški glas«, za njim se skrivala »Demokracija«, »Matujur« in prav zadnji je kupal »Il Corriere di Trieste«. Spodaj pa sem bral: »Questi sono i giornali «titinici» diffusi, sotto vari aspetti, nelle zone confinarie del Friulano e a Trieste.« Po naše bi se to reklo: Tule so »titovska« časopisi, ki vsak po svoje širijo Titov rdeči evangelij v obmejnih pokrajinah Furlanije in na Tržaškem. Prvi med njimi pa je »Katoliški glas«, kajti odkazali so mu prvo mesto med štirimi tovariši.

Moj sosed je bil iz naših krajev, saj me je spoznal po obleki. Zato je nadaljeval:

»In ta tukaj,« pokazal je na »Kat. glas«, »je vaš, prečastiti, saj sem ga že videl v tobakarni v Gorici. Sedaj se ne boste več skrivali, da niste s Titom, saj trdi to celo demokrščanski »L'Avvenire d'Italia«.

Da sem slovenski duhovnik, ni

sem mogel in tudi nisem hotel skriti. Prikril pa sem, da si tudi sam mažem prste pri »Kat. glasu«. Zato sem mu oporekal, kakor da bi šlo za meni precej indiferentno zadevo:

»Toda, kolikor je meni znano, dva izmed teh časopisov gotovo nista titovska, posebno »Kat. glas« ne, ki ga urejuje neki duhovnik iz Gorice in ga pišejo menda po večini tudi le duhovniki.«

Moj sopotnik se ni dal ugnati v kozji rog. Takoj je imel pripravljen ugovor: »Le počasi, prečastiti. Nočem vas žaliti, vendar je moje trdno prepričanje, da ste vsi »slavi«, (to je Slovenci), titini. Samo da vam stopi človek na rep, pa vsi zakričite, od Soče do Beograda.«

»Oprostite, gospod. Ko so preteklo jesen v rimskem parlamentu razpravljali o Pellovih vojaških ukrepih na vzhodnih mejah zaradi tržaškega vprašanja, so to odobrvali vsi ital. časopisi, od misinov do kominformistov, in vsi poslanci v parlamentu od Togliattija do De Marsanicha. Zato smem jaz z vašo logiko sklepati, da ste vsi Italijani od tržaške trdnjave tukaj gori do Pantellerie fašisti in komunisti.«

Mojemu sodruhu je bilo preveč. Dvignil je glas: »Zasramovati se pa tudi od vas ne pustim, čeprav ste duhovnik.«

»Gospod, po ničemer vas nisem vprašal. Vendar vidim in čutim, da do nas Slovencev velja za vas dvojna logika in dvojna mera. To je pa zelo težka, rekel bi neozdravljiva bolezen. Zato vas le pomilujem.«

Vstal sem in v Sestlanu izstopil. V duši pa mi grebe še danes spoznanje, da ta mož ni govoril sam, iz njegovih ust so govorili še premnogi njegovih rojakov, za katere velja prav tako kot zanj dvojna logika in dvojna mera do nas Slovencev, včasih tudi dvojna morala. In to je zelo težka, bojim se, da neozdravljiva bolezen naših sosedov Italijanov. Zato jih moremo le pomilovati.

slonili na Nennijeve socialiste. S tem bi kompromitirali svoja krščanska načela ter odprli pot razvoju, ki bi utegnil pripeljati Italijo v komunistično diktaturo.

Pa tudi na desničarske stranke se ne marajo demokristjani nasloniti. O neofašistih tako ni govora, kajti politični cilj te stranke je fašistovska diktatura. Lažje bi bilo sodelovanje z monarhisti, ako bi imeli ti nekaj več smisla za socialne potrebe italijanskega ljudstva. Naj omenimo, da imajo monarhisti 39 poslancev, torej enega več kot saragatoveci, republikanci in liberalci skupaj vzeti.

To je v glavnem sedanje stanje ita-

lijanskih strank v poslanski zbornici. Vse krize zadnjih vlad izvirajo iz dejstva, da demokrščanska stranka ne more sestaviti vlado iz sredinskih strank in da nima ne na svoji levici ne na desnici nobene stranke, na katero bi se lahko brez strahu naslonila. In vsega tega so krivi v prvi vrsti Saragatovi socialisti, ki hočejo prisiliti demokristjane, da bi opustili svojo dosedanjo sredinsko politiko ter krenili v socialkomunistično smer. Tega pa demokristjani ne bodo storili; ne morejo namreč postati nezvesti programu, s katerim so se podali v zadnji volilni boj, ter oslepariti s tem e-

najst milijonov svojih volivcev na ljubo Saragatovi strančici devetnajstih poslancev.

S tega stališča je treba presojeti vedenje demokrščanske stranke pri vseh vladnih krizah, ki so nastale po junijskih volitvah, torej tudi sedanjoo krizo italijanske vlade.

Medtem je Fanfani podal ostavko svoje vlade in Einaudi, ki je ostavko sprejel, je že zadnji ponedeljek začel običajna zasliševanja bivših predstojnikov vlade in predsednikov raznih parlamentarnih skupin. Komu bo dal Einaudi mandat za sestavo vlade, je težko prerokovati.

Prvi teden berlinske konference

Berlinska konferenca je v polnem teku. Po zborovanjih, ki so se vršila v preteklem tednu v zapadnem delu Berlina, se nadaljuje konferenca ta teden v vzhodnem delu Berlina, nakar se bo prihodnji teden preselila zopet v zapadni del Berlina.

Prvi teden konference ni prinesel nobenih konkretnih uspehov v reševanju vprašanj, zaradi katerih je bila konferenca sklicana, a brez vsakih uspehov tudi ni bil. Zapadni trije zunanji ministri so sprejeli dnevni red, ki ga je Molotov predložil, ter odstranili prve težave in zapreke, ki jih je ta nadvse spretni sovjetski diplomat vrgel konferenci na pot.

Prvi sestanek Molotova, Bidaulta, Edena in Dullesa se je pričel v ponedeljek 25. januarja ob treh popoldne in sicer v palači kontrolnega sveta v zapadnem Berlinu. Prvi seji je predsedoval ameriški zunanji minister Foster Dulles, kot prvi govornik pa je nastopil francoski zunanji minister George Bidault.

Bidault je govoril najprej o razorožitvi ter poudaril, da je mogoče doseči to razorožitev le v okviru Združenih narodov. O azijskih vprašanjih je rekel, da jih je treba rešiti čimprej, toda njihova rešitev bi ne bila olajšana, če bi hoteli rešiti ta vprašanja izven njihovega kroga ter jih celo povezati z evropskimi problemi. Kakšno zvezo naj ima n. pr. indokitajsko vprašanje z avstrijskim vprašanjem, ali nemško vprašanje s kitajskim?

O Evropi je dejal Bidault, da je treba smatrati njeno sedanjo razcepjenost za nezdrav pojav, ki ga morajo prizadete velesile odpraviti. Govorec o nemškem vprašanju je Bidault poudaril, da je treba s svobodnimi volitvami ustvariti vlado za vso Nemčijo in ta vlada naj bi sklenila mirovno pogodbo, kajti volitve morajo prinesiti vlado in ne nasprotno.

Za Bidaultom je povzel besedo angleški zunanji minister Eden, ki je izrazil mnenje, da mora biti delo konference omejeno le na nekatera vprašanja, kajti svetovna vprašanja je mogoče rešiti le s potrpežljivim razpravljanjem o posameznih vprašanjih. Minister Eden je zagotovil Sovjetski zvezi, da je Velika Britanija ne bo nikoli napadla in tudi ne ogrožala njene varnosti in da je pripravljena, če potrebuje Rusija še drugih zagotovil, razpravljati o tem vprašanju.

Eden je govoril nato o združitvi Nemčije ter poudaril, da mora dobiti Nemčija časten prostor v skupnosti evropskih narodov in da je sedanja razdelitev Nemčije nevarna evropski stalnosti. Eden je pri tem naznanil, da je izdelal podroben načrt o rešitvi nemškega vprašanja oziroma o volitvah po vsej Nemčiji, nakar bi novi parlament izglasoval novo ustavo, ki bi omogočila ustvaritev vsenemske vlade.

Za Edenom je dobil besedo sov-

zunanji minister Molotov, ki je ogorčeno zavrnil zapadni načrt o rešitvi nemškega vprašanja. Poudaril je, da je prvi pogoj za rešitev nemškega vprašanja, da se zabrani vsaka možnost obnovitve nemškega militarizma. Pri tem se je skliceval na jaltski in potsdamski sporazum ter dejal, da je rešitev nemškega vprašanja odvisna od tega, ali postane Nemčija demokratska in miroljubna, ali pa militaristična in napadalna država. Zato da je izključeno, da bi mogla biti Nemčija vključena v tak napadalni blok, kot je evropska obrambna skupnost.

Po tem napadu na evropsko obrambno skupnost je predlagal Molotov sledeči dnevni red berlinske konference: 1. Da se doseže popustitev mednarodne napetosti, naj se skliče konferenca petih, ki naj bi se je udeležil tudi zastopnik Kitajske ljudske republike; 2. Razprava o nemškem vprašanju in ukrepi za obrambo evropske varnosti; 3. Avstrijsko vprašanje.

Na nepričakovani napad Molotova na Združene države je odgovoril Dulles šele drugi dan in reči moramo, da mu je odgovoril zelo temeljito. Dulles je predvsem obžaloval napad Molotova na Združene države ter grajal sklicevanje Molotova na jaltski sporazum, ki da je kriv sedanje razcepljenosti Nemčije v dva dela. Molotov, je dejal Dulles, se boji, da bi v evropski obrambni skupnosti zavladal nemški militarizem, toda ravno ta militarizem hoče evropska obrambna skupnost preprečiti s tem, da onemogoči ustvaritev nemške narodne vojske in nemškega generalnega štaba.

Dulles je zavrnil nato sprejem komunistične Kitajske v zbor velesil ter izjavil, da se Združene države ne bodo udeležile konference skupno s kitajskimi napadalci. Izjavil pa je obenem, da sprejema dnevni red, ki ga je predložil Molotov, a da ga sprejema samo zaradi tega, da se začne s konkretnim delom. Dullesovi izjavi sta se pridružila tudi Bidault in Eden, nakar je povzel besedo Molotov, ki je predlagal, da bi se sklicala meseca majnika ali junija konferenca petih in da bi se te konference udeležila tudi kom. Kitajska.

O tem sovjetskem predlogu so razpravljali naslednji dan. Kot prvi je nastopil Dulles, ki je zavrnil ta predlog z utemeljitvijo, da nimajo velesile na podlagi konference v San Franciscu nobene pravice, da bi ukazovale vsemu svetu. Poleg tega se štirje zunanji ministri niso zbrali, da bi razpravljali o svetovnih vprašanjih, ampak da rešijo vprašanje Nemčije in Avstrije, ki ju imajo zasedeni. Dullesovemu stališču se je pridružil tudi Bidault ter obtožil Kitajsko, da podpira vojno v Indokini. Toda Molotov ni miroval ter je razložil, da bi taka konferenca rešila razne politične in gospodarske probleme, kar bi ugodno vplivalo na zmanjšanje mednarodne napeto-

sti. Končno so se zapadni ministri toliko vdali, da se bodo o tem vprašanju sami med seboj razgovarjali.

Komaj je bil ta predlog sprejet, je prinesel prebrisani Molotov nov predlog na dan. Predlagal je, naj bi se sklicala še to leto svetovna razorožitvena konferenca, ki naj bi se je udeležile vse države sveta in ne samo tiste, ki so članice ZN. Tudi ta predlog so sprejeli zapadni ministri le v toliko, da si bodo v razorožitveni komisiji ZN prizadevali, da se skliče splošna konferenca za razorožitev.

In še en predlog je prinesel Molotov iz svoje neizčrpane malhe na dan. Predložil je namreč zahtevo vzhodne nemške vlade, da bi smela poslati svoje zastopnike na berlinsko konferenco, ko se bo razpravljalo o nemškem vprašanju. Tudi ta predlog so zavrnilo zapadni ministri z utemeljitvijo, da Vzhodna Nemčija nima demokratsko izvoljene vlade.

Sele proti koncu tedna se je Edenu posrečilo, da je mogel razložiti svoj podroben načrt o združitvi Vzhodne in Zapadne Nemčije. Ta načrt predvideva svobodne volitve po vsej Nemčiji, izglasovanje nove nemške ustave, ustvaritev vsenemske vlade ter sklenitev mirovne pogodbe s štirimi okupacijskimi državami.

Zadnjo nedeljo so zunanji ministri počivali ter se pripravljali na glavni boj, ki jih je čakal ta teden. O tem boju bomo prihodnjic natančneje poročali.

Strašen mraz po vsej Evropi

Zadnje čase prihajajo od vsepovsod poročila o sneženih zametih, plazovih, poplavih in viharjih, ki divjajo s hitrostjo 140 km na uro. V Padski nižini se je v dolžini 30 m podrl nasip pri otoku Camerini in voda je preplavila več 100 hektarjev zemlje. Došla je višino enega metra. Ljudje so se zatekli na druge nasipe. Reševalna dela so zelo otežena zaradi burje, ki divja ob jadranski obali. V Apeninih divjajo silni snežni viharji, ki so zajeli 20 velikih avtopulmanov in nad 100 manjših avtomobilov, polnih neapeljskih smučarjev. Okrog 300 potnikov je prebilo noč na cesti. Iz S. Rema poročajo, da je sneg pobelil vse ceste in mrzel veter je tudi to obalo večne pomladi spreminil v zimo. V severni Evropi se je mraz v zadnjih dneh še poostril. Plovba po Donavi je zaradi ledenih plošč pretrgana in tudi ob obalah Baltičkega morja plavajo ledene plošče, ki onemogočajo vsakršno plovbo. Na Švedskem, Holandskem, v Franciji, Nemčiji, Angliji, povsod je toplomer padel na več desetih pod ničlo. Iz Jugoslavije poročajo, da so plazovi in zameti pretrgali železniško progo med Beogradom in Sarajevom, kakor tudi v več krajih Bosne in Srbije.

Do tragičnih nesreč pa je prišlo v Angliji, kjer je v soboto mraz nekoliko popustil in s tem povzročil, da se je led po zledenelih rekah in mlakah, kjer so se drsali otroci, pod njimi udrl. 23 otrok je našlo tako smrt v ledenih vodah.

Fanfani ni dobil zaupnice

Kakor se je zadnje čase na splošno predvidevalo, to se je tudi zgodilo: Fanfanijeva demokrščanska vlada ni dobila zaupnice. Zanj je glasovalo le 260 poslancev, 12 se je glasovanja vzdrgalo, medtem ko so 303 poslanci glasovali proti zaupnici. To je že četrta vladna kriza v zadnjih šestih mesecih.

Če hočemo razumeti vzroke teh neprestanih vladnih kriz, moramo poznati vsaj nekoliko sestavo sedanjega italijanskega parlamenta ter politične in socialne programe posameznih strank.

Kakor v vseh resnično demokratskih deželah se delijo tudi italijanske stranke v tri skupine in sicer v stranke centra (sredine) ter v levičarske in desničarske stranke.

Med stranke centra spada predvsem demokrščanska stranka, ki razpolaga v zbornici z 262 poslanci in ki je najmočnejša stranka italijanskega parlamenta. Vendar nima ne v zbornici ne v senatu absolutne večine.

Med stranke centra spadajo tudi Saragatovi socialni demokrati, ki razpolagajo v zbornici z 19 poslanci, nadalje liberalci s 14, republikanci s 5 in Nemška ljudska stranka s 3 poslanci. Vse te sredinske stranke razpolagajo s 303 poslanci od 590 poslancev ter bi lahko sestavili dovolj močno delovno vlado, ko bi bili med seboj edini. A te edino-

sti ni in posebno socialni demokrati so tisti, ki so že večkrat preprečili sestavo sredinske vlade s svojo neprestano zahtevo, da se mora vlada opredeliti politično in socialno v levičarskem smislu.

Med levičarske stranke spadajo komunisti in Nennijevi socialisti, ki so bili vsa poveljna leta med seboj več ali manj tesno povezani. Nennijeva socialistična stranka je menda edina v Evropi, ki se druži s komunisti, kar predstavlja za Italijo nedvomno veliko nevarnost, saj razpolagajo komunisti s 143, socialisti pa s 75 poslanci v ital. poslanski zbornici. Prav lahko bi se torej zgodilo, da pridejo komunisti in njim sorodni Nennijevi socialisti na čisto legalen način do vlade. Edilio Rusconi, znani direktor tednika »Ogigia«, je nekoč napisal, da je italijansko ljudstvo edino na svetu, ki sili prostovoljno v komunistično sužnost. Morda je nekoliko pretiraval, toda dejstvo je, da je Italija najbolj komunistična država v Evropi, saj imajo socialkomunisti v poslanski zbornici kakih 37 odstotkov vseh poslancev. Vzemimo k temu še možnost, da se Saragatovi socialisti vrnejo nekega dne v Nennijevo naročje, pa bomo spoznali vso resnost komunistične nevarnosti v Italiji.

Sedaj morda razumemo, zakaj se demokristjani tako branijo, da bi sledili Saragatovi zahtevi ter se na-

5. ned. po Razglasenju

LJULJKA MED ZRNJEM — HUDOBNEŽI MED DOBRIMI

Drugo priliko jim je podal takole: »Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je vsejal dobro seme na svoji njivi. A ko so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, priseljal ljuljke med pšenico in odšel. Ko je pa bilje zrastle in šlo v klasje, se je pokazala tudi ljuljka. In pristopili so h gospodarju hlapi in mu rekli: 'Gospod, ali nisi na svoji njivi vsejal dobrega semena? Odkod ima torej ljuljko?' Rekel jim je: 'Sovražnik je to storil.' Hlapci so mu rekli: 'Ali hočeš, da naj jo gremo pobrat?' Rekel je: 'Nikar, da pobirajo ljuljke po porjete z njo morda tudi pšenice. Pustite, naj oboje raste do žetve; in ob času žetve porečem ženjem: Poberite najprej ljuljko in jo povežite v snope, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.'« (Matej, 13, 24-30).

Resne ljudi je večkrat vznemirjalo vprašanje zla, ki se tako bohotno širi po svetu. Saj se tudi mi večkrat sprašujemo: zakaj neki Bog dopusti, da hudobni ljudje tako očitno in drzno teptajo božje in naravne zakone? Čemu Bog ne udari vseh tistih, ki ga sovražijo in tudi drugim ne dopuščajo, da bi mu očitno izkazovali čast? Kako to, da Bog dopusti, da hudobneži pohujšajo mlade ljudi in namesto vere in ljubezni vliivajo v mlade duše sovraštvo in laži?

Skrivnost zla je že od nekdaj mučila človeštvo. Mi katoličani bi danes prav posebno radi videli, da bi Gospod ponižal sovražnike sv. Cerkve in da bi s svojo mogočno roko vrgel s prestola hudobijo. Gotovo je, da nobeden izmed nas ne dvomi

v božjo vsemogočnost. Pred kratkim smo obhajali praznik spreobrnjenja sv. Pavla. Bog je iz strašnega preganjalca kristjanov v trenutku napravil največjega apostola. Kar pa je Bog napravil s Savlom, isto bi lahko napravil z vsemi drugimi preganjalci sv. Cerkve. Vendar nam nedeljski sv. evangelij deloma razjasni, zakaj Bog dopusti hudobneže mirno živeti. Da namreč ne bi škodovali pšenice v njeni rasti, gošpodar njive ne pusti hlapcem, da bi že pred žetvijo izruvali ljuljko. Vendar isti gospodar obljubi, da bo ob žetvi popolnoma ločil dobro zrnje od ljuljke in da bo škodljivo zel zažgal. Tako tudi na zemlji Gospod pusti hudobne z dobrimi, vendar jih ne pušča živeti. Vendar isti gospodar obljubi, da bo ob žetvi popolnoma ločil dobro zrnje od ljuljke in da bo škodljivo zel zažgal. Tako tudi na zemlji Gospod pusti hudobne z dobrimi, vendar jih ne pušča živeti. Vendar isti gospodar obljubi, da bo ob žetvi popolnoma ločil dobro zrnje od ljuljke in da bo škodljivo zel zažgal. Tako tudi na zemlji Gospod pusti hudobne z dobrimi, vendar jih ne pušča živeti.

Včasih pa Bog dopusti, da hudobni vladajo nad dobrimi zato, da se preizkusi stanovitnost in poštenost dobrih. Nikjer se namreč boljše ne pokaže stanovitnost v veri in tudi notranja moč življenja po veri, kakor v časih preganjanja. Saj preganjanje in stiske utrdi vero in ljubezen v srcih vseh dobrih katoličanov, medtem ko vse, kar je trhlega in polovičarskega, v takih razmerah pokaže svoje pravo lice. Ker pa so časi take preizkušnje vedno združeni s trpljenjem in veliko nevarnostjo, da mnogi vero popolnoma zgube, moramo moliti, da bi Bog čase preizkušnje skrajšal, in obenem prositi milosti, da bi v teh časih bilo veliko takih, ki ostanejo zvesti veri in Bogu!

Starodavna slovenska božja pot v Marijino Celje

Med starodavnimi Marijinimi božjimi potmi, ki so v tujini, izven slovenskega ozemlja, pa so jih naši predniki vedno radi obiskovali, je tudi svetišče Maria Zell, Marijino Celje, kot so ga krstili naši ljudje, severno od Brucka na Muri. Ze naš Prešeren v sonetu Matevžu Langusu omenja, da je slovenski božjepotnik vedno rad poromal v Marijino Celje. In v Marijinem letu je prav, da se spomnimo tudi na to štajersko svetišče Matere božje, ki je bilo našim prednikom tako drago, da so mnoge domače božje poti po slovenski zemlji krstili prav z istim imenom.

Pred nedavnim je prinesel britanski katoliški tehnik »Catholic Herald« nekaj misli o tej božji poti in po njem povzemamo:

»Čeprav Marijino Celje na splošno danes ni tako znana božja pot kot na primer Lurd ali Fatima, je bilo vsaj v času, ko še ni bilo tako tesnih državnih pregraj, zelo pomembno središče Marijinega čiščenja. V prijetno, tipično štajersko vas sredi planinskega sveta, so prihajali tedaj romarji iz vse Evrope.

V letu 1857 je avstroogrski cesar Franc Jožef s cesarico Elizabeto vodil romarsko procesijo kakih 30.000 ljudi do Marijinega oltarja. Bilo je to ob 700-letnici ustanovitve te slovite cerkve. Benediktinska opatija v Lambrechtu, ustanovljena leta 1076, je zato, da bi si olajšala misijonsko delovanje in upravo obsežnega področja, ustanovila severno od današnjega Brucka na Muri malo samostansko postojanko v Aflenzu. Od tu so kasneje poslali enega meniha dalje proti vznožju, da bi pastiral pastirjem in drvarjem.

Legenda pripoveduje, da se je ta menih, noseč s seboj lesen kip Naše Gospe, potem izgubil sredi gozdnatih vzpetin in dolin. Pod neko velikanako skalo mu je zmanjkalo poti in premagovala sta ga že trudnost in obup. Molil je k Mariji za pomoč in njegova molitev je bila uslišana. Našel je izhod iz doline in kasneje je tam postavil kapelico v zahvalo za rešitev. V kapelici je potem dobil mesto kipa, ki ga je menih nosil s seboj.

V začetku je bila kapelica lesena, do danes pa je zrasla v mogočno gotsko in baročno cerkev. Kdaj je bila pravzaprav kapelica postavljena, ni ugotovljeno. Na splošno pa je sprejeto, da je bila zgrajena leta 1157.

Mariji Celjski pripisujejo mnogo čudežev. Med onimi čudeži, ki so prav splošno širili njen sloves, je bil čudež, ki sta ga bila deležna plemič Vladislav in njegova žena. Po dolgem trpljenju jima je bilo v sanjah razodeto, da bosta rešena,

če obiščeta svetišče Naše Gospe na Štajerskem. Sla sta na pot in prišla v Marijino Celje, kjer sta oba čudežno ozdravela. V zahvalo sta potem sezidala kamenito kapelico namesto lesene, kjer je bil Marijin kip v onem času.

V letu 1363 je kralj Ludovik Veliki prosil Celjsko Marijo za pomoč, ko je odhajal na boj s Turki. Zoper 80.000 Turkov je vodil komaj 20.000 svojih vojakov, toda izvojeval je odločno zmago. Po zmagi je peljal svoje vojake v Marijino Celje. Tam je kasneje sezidal veliko svetišče in daroval svetišču mnogo dragocenih darov.

V stoletjih je Naša Gospa v Marijinem Celju nenehno dajala onim, ki so se zatekali k njej, mnogotere milosti. Iz hvaležnosti za to so bogatejši in imenitnejši Marijini častilci darovali svetišču dragocene darila. Tako je cesarica Marija Terezija na primer silno bogato obdarovala to božjepotno svetišče, a nič manj niso zaostajali v izrazih hvaležnosti do Marije tudi preprostejši in najpreprostejši njeni častilci.

Leta 1957 bo Marijino Celje praznovalo 800-letnico svoje ustanovitve in tedaj bodo — kot letos v Marijinem letu — množice Avstrijev romale k svoji starodavni Mariji. Morda bi bilo prav, ko bi se tudi mi spomnili tega jubileja in se ob spominu na naše pradede dvignili na romanje...

Zaradi resnice in pravice

Na svečnico dne 2. februarja je poteklo deset let, odkar je tako zvano ljudsko partizansko sodišče izreklo smrtno obsodbo nad 15 Cerkljani zaradi osumljenja, da so zakrivali pokol 17 mladih fantov, ki so jih Nemci pobili v partizanski šoli v Cerknem dne 27. januarja 1944. Obsodbo so še isti dan zvečer izvršili nekje v cerkljanskih hribih. Čez par dni po tem dogodku so po Gorici in okolici razširili letak, ki je naznanjal, da je ljudsko sodišče izreklo obsodbo in zaslužno kaznovalo zaradi omenjenih obtožb skupino 15 cerkljanskih vaščanov; sledila so imena, na prvem mestu imeni obeh tedanjih kaplanov č. g. Lado Piščanca in Ludovika Sluga. Ta dva in posebno Lado Piščanca so bili obtoženi kot glavni krivci. Zato so to skupino imenovali kar na kratko Piščancevo skupino.

Zivo se spominjam, kako smo vsi tedaj v Gorici ostrmeli ob tej novici. Bili

smo nekoliko navajeni na slične novice, toda ta se nam je zdela prehuda in pravi nič verjetna. Lado Piščanca in Ludovik Sluga izdajalca in nemška ovaduha? Učiteljica Pavla Paa in Malku Purgar izdajalki? In nato še 11 drugih. Ne, ni nam šlo v glavo. Marsikaj bi bili pričakovali, toda kaj takega ne in ne.

Ko smo nekaj dni nato imeli pri sv. Ignaciju na Travniku mašo zdušnico za pok. Ladota Piščanca in Ludovika Slugo, sem si zasnoval spominski govor nekako takole: »Ko so križali Kristusa, so približali na križ nad njegovo glavo tablico, na kateri je bil zapisan njegov zločin: Jezus Nazareški kralj judovski. Danes pa, ko opravljamo to mrtvaško opravilo, stoji sredi cerkve katafalk in nanj je roka krivičnega sodnika pribila krivično obtožbo: Lado Piščanca in Ludovik Sluga izdajalca. Ali kakor se je izpričala nedolžnost Kristusova, tako se bo nekoč izpričala tudi nedolžnost teh dveh mladih duhovnikov, o katerih smo prepričani, da nista nič drugega zakrivila, kot da sta bila prava duhovnika in da sta tako tudi hotela ostati.«

To, kar sem si takrat želel in z mano premmogi drugi, to postaja danes resnica. Ob deseti obletnici tragične smrti obeh cerkljanskih kaplanov in njih tovarišev v smrti smemo z bridkostjo, a obenem z zadoščenjem reči: Resnica prihaja na dan, utira si pot, čeprav so še mnogi, ki ji zavirajo korak. Nedolžnost cerkljanskih žrtev postaja vedno bolj očitna, četudi krivci te tragedije vse poskušajo, da bi še vedno ostal madež na obeh kaplanih

Iz življenja Cerkve

S. Terezija apostol Kalkute

Deloma sad slovenske misijonske akcije je s. Terezija, po rodu Albanka. Pred leti je v Skoplju prišla v stik s slovenskimi duhovniki in se ob pismih indijskih misijonarjev odločila, da jim gre pomagat. Prišla je v Indijo leta 1929 in stopila v družbo Lorentin in se z vso ljubeznijo zavzela za zapuščeno mladino v Kalkuti. Odločila se je, da ustanovi misijonsko družbo, ki naj bi se posvetila skrbi za zapuščeno mladino in za reveže v velenostih. Leta 1948 je prišlo dovoljenje. Nastala je družba »Misijonark Ljubeznic«. Delo med predmetnimi reveži daje take bogate sadove, da je svetovno časopisje postalo pozorno na sestro Terezijo in njene redovnice. Šole za zapuščeno dečo, dispanzerji, pomoč in tolažba bolnikom in bednim, navajanje k redu, k duhovnemu življenju, verski pouk, kazuje poti v Cerkev, zadnje čase pa še dom za umirajoče in »Družinski skladi, ki pomagata revnim družinam s posojili in možnostmi za delo in zaslužek. Tako prihaja kraljestvo božje v predmestja 6 milijonskega velenosti, ki so doslej bila prebivališča skrajne bede in greha.

Škofje - spoznavalci umirajo

Romunska poročevalska služba Agerpresse poroča, da je v Bukarešti umrl 7. januarja tankajšnji nadškof Aleksander Cisar. Dva dni nato je bil slovesni pogreb v bukareštinski stolnici ob navzočnosti katoliške cerkvene hierarhije in številnih vernikov. K tej vesti »L'Osservatore Romano« dodaja opombo, da je bil pokojni nadškof že od srede leta 1950 zaprt v samostanu Orestie in oviran pri izvrševanju svoje dolžnosti vrhovnega pastirja škofije. Že 4. 8. 1948 je romunska država samovoljno skrčila latinske škofije od pet na dve, od tedaj tudi ni priznala treh škofov, med njimi tudi ne omenjenega nadškofa.

Sekovski škof

Škofija v Građu je dobila novega škofa v osebi g. dr. Josipa Schoisswohla. Novi sekovski škof je bil od leta 1949 škofijski administrator za Gradišče, kjer biva hrvatska manjšina. V nacističnem času si je pridobil posebne zasluge za ureditev finančnih vprašanj, ko je država ukinila vse dotacije katoliški Cerkvi. Nadalje je bil župnik velike mestne fare na Dunaju v Mauerju, kjer si je pridobil velike dušnopastirske izkušnje. Sekovski škof izvira iz delavske družine in je rojen leta 1901.

Dosedanjemu sekovskemu nadškofu dr. Pavlikovskemu pa je graška mestna občina zopet podelila častno članstvo, katero so mu bili dali že leta 1938 in so mu ga narodni socialisti leta 1938 odvzeli. Diplomsko častnega članstva je izročil graški župan dr. Speck.

Je umrl Berja kot kristjan?

Je umrl Berja kot kristjan? Tak je naslov članka, ki ga je objavil irski katoliški časopis Standard. Sirijo se glasovi, pravi članek, da je mogočini Berja, ki je povzročil smrt milijonov žrtev, nazadnje pa tudi sam padel kot žrtev istega režima,

in na vseh ostalih obsojencih. Toda mi duhovniki smo dolžni svoji duhovniški časti in spominu teh dveh naših pokojnih sobratov, da pomagamo resnici na dan in da dobi pravica zadoščenje. Vemo, da za sedaj ne moremo pričakovati, da bo do priznanja resnice prišlo v Cerknem ali kje drugje v domovini, zato pa naj spozna svet resnico vsaj tu v Gorici, ki je bila Ladotu drugi rojstni kraj, Ludoviku Slugi pa kraj njegovih študijev. Brez sovraštva in brez razpihavanja pogubnih strasti hočemo zato v »Katoliškem glasju« pomagati resnici na dan.

Gleda Ladota Piščanca je bilo temu deloma že zadoščeno v uvodu v izdaji njegovih »Pesmi zelene pomlad«. Toda poleg njega je še Ludovik Sluga, so še ostali obsojenci, ki čakajo, da se opravi njihovi spomin ne samo pred Bogom, temveč tudi pred ljudmi. Te naloge se hoče lotiti »K. G.« ob desetletnici njegove smrti. Neke zelo kompetentna oseba, ki že dalj časa proučuje to obsodbo, je napisala razpravo o umoru cerkljanskih žrtev dne 2. februarja 1944. V nji pojasnjuje, kako in zakaj je do tega prišlo in prikazuje nedolžnost obsojencev, zlasti še obeh duhovnikov. To razpravo bomo objavili v podlistku našega lista. Še prej pa povtisnemo Piščancevo »Zgodbo kaplana Simona«, ki se nekak uvod v poznejšo tragedijo, saj so avtobiografska zgodba njegove prve aretacije oktobra 1943. S tem hočemo izpolniti svojo dolžnost do spomina obeh naših sobratov in drugih žrtev, da bo zadoščeno resnici in pravici.

na predvečer svoje ustrelitve priznal krščansko vero. Baje je na vprašanje ravnatelja jetnišnice Berja izrazil željo, da bi rad sv. pismo novega zakona, ki ga je poznal in bral v mladosti.

Vest podajamo z vsemi pridržki samo kot kronisti.

V boj zoper vražarstvo

Proti zastareli vražarski modi horoskopov, ki so je polni vsi tedniki, revije in časopisi po svetu, se je organiziralo novo društvo v Zapadni Nemčiji s sedežem v Berlinu. Namen novega društva je pobijati ta fantastična verovanja. Člani tega novega društva proti horoskopom so med drugim prof. Matheus iz Berlina, astronom Stumpff, ki je profesor goetiške univerze, astronom Kisebauer iz Frankfurta in predsednik zasebne bolnice v Frankfurtu dr. Scheer. Razen tega so številne znanstvene organizacije sporočile svoj pristop k novemu društvu proti vražarstvu.

Hčere o. Karla de Foucaulda

Tako smemo imenovati redova »Sester presv. Sreca Jezusovega« in »Jezusovih sestic«. Zaživela sta 15 let po mučeniški smrti ustanovitelja. Prvi red odgovarja volji, ki jo je Foucauld takole zapisal: »Sestrice presv. Sreca Jezusovega so poklicane, da vzpostavijo Jezusovo ljubezen povsod, najprej v svojem sreju, potem pa okoli sebe.« V tem duhu se je začel leta 1933 v kraju Mares blizu Menteliera pretežno kontemplativni red, ki ima danes že hišo v Parizu, Tunisu in drugod. »Jezusove sestrice« pa je priklicala v življenje Foucaulda misel: »Potrebne bi bile redovnice, ki bi se tesno pomešale z ljudmi, ki bi imele živ stik z ljudmi-domačini, skratka, ki bi bile potujoče (nomadske) redovnice.« Tako je leta 1939 nastal noviciat tega reda v Tubetu, nedaleč od Aix-en-Provence in z misijoni v Touggourtu in v mareškem samostanu sv. Klare, kjer je Foucauld napisal redovna pravila. Redovnice žive med pastirji, cigani, delavci, vseučiliščniki, deleč povsod pomoč in prijateljstvo. Ne posvečajo pa se naravnost apostolatu, spet po odredbi ustanovitelja, ki je zapisal: »Sestrice ne bodo propovedovale, niti spreobračale, temveč vplivale le z zgledom.«

PRISPEVAJTE
za L. Kemperlov sklad!

Univ. prof. dr. IVAN AHCIN

SOCIOLOGIJA 1.

V obliki učbenika nam je v socialnih vprašanjih temeljito izobraženi in razgledani avtor podal prvo knjigo »Sociologije«, ki naj bi se dopolnila v prihodnosti s tremi novimi o Socialnih ustanovah (II.), o Socialni ekonomiji (III.) in o Socialnih vprašanjih (IV.).

Knjiga je izšla v založbi »Družabne Pravde«, družbe za širjenje krščansko socialne nauka v Buenos Airesu in je bila

dotiskana v septembru 1953. v grafičnem podjetju »Cordoba«. Za ceno še ne vemo, a če bo 1000 lir, ne bo preveč zahtevano. Naroča se lahko tudi v Gorici pri upravi »Katoliškega glasja«. Namenjena je v prvi vrsti slovenskim socialnim študijskim krožkom, a ima veliko vrednost tudi za vse slovenske izobražence, ki delujejo med ljudstvom. Knjiga obravnava osnovne nauke sociologije v 206 vprašanjih in njim sledečih, kolikor mogoče izčrpnih odgovorih. Zaradi njene žepne oblike (16x12 cm) je zelo priročna.

Vsebina knjige je razdeljena na šest, logično si sledečih poglavij.

PRVO POGlavJE (vpraš. 1-34) podaja osnovne pojme o sociologiji, njenem namenu, njenih metodah, njeni zgodovini in raznih sistemih. V tem poglavju navaja tudi različne sociološke šole, ki so se tekom let pojavile ob reševanju družabnih odnosov med ljudmi. Sociologija, ki sta jo zgradila Comte in Spencer in so jo dalje izoblikovali mnogi njuni nasledniki, sloni v glavnem na sledečih (zmotnih) osnovah:

1. Zanikanje nadnaravnega sveta;
2. Zanikanje duhovnosti človeške duše;
3. Determinizem volje;
4. Progresivni in mehanični evolucionizem.

DRUGO POGlavJE (35-81) obdeluje krščansko sociologijo, njene temelje, njene vire (razum, razodetje, dokumenti cerkvenega učiteljstva in dela katoliških sociologov), njen značaj, njeno metodo, važnost in zgodovino.

TRETJE POGlavJE (83-125) se peča obširno in temeljito z naukom o človeku: njegovi naravi, njegovem izvoru, njegovi duši, njegovih pravicah in dolžnostih in o njegovi družabnosti (socialno bitje).

Ker je ravno o vseh teh vprašanjih glede človeške osebnosti med filozofi in sociologi nešteto zmot in ker so družabne posledice napačnega pojmovanja o človeku za družbo in za poedince naravnost usodne (individualizem in kolektivizem), zato se je avtor pri tem poglavju posebej obširno pomudil, da bi človeško dostojanstvo pokazal v prvi luči.

ČETRTO POGlavJE (126-143) razpravlja o zvezi poedincev, to je o družbi: bistvo družbe, njen izvor in postanek, njena izgradnja in vodilna avtoriteta v družbi. Namen družbe, ki je obča blaginja. Avtor dokazuje, da družba ni fiziološki organizem (po analogiji Platona in Aristotela), ampak da je duhovno-nravnih organizem, zato da je razmerje med poedincem in družbo bistveno drugačno kakor razmerje organov v živem telesu.

PETO POGlavJE (144-168) obravnava družabni red. — Družba sloni na sodelovanju svojih članov za dosego skupne blaginje. To stremljenje za skupnim ciljem pa mora biti urejeno, sicer bi vladal v družbi nered. Zato govori avtor v tem poglavju o redu v družbi: naravnem, etičnem in pravnem redu na splošno in družabnem redu posebej. O vlogi avtoritete v družbi ter o krščanskem idealu glede na družabni red.

SESTO POGlavJE (169-206) nam prikazuje nauk o glavnih čednostih, ki morata biti gonilni sili v vsaki družbi — namreč o pravičnosti in ljubezni. »Sodobna družba prehaja iz ene stiske v drugo ne le zaradi pomanjkanja kruha, marveč ker je v tolikih dušah zamrl čut za pravičnost in so premnoga srca otrpnila za ljubezen. A brez teh socialnih čednosti ne bo nikoli urejenega družabnega življenja.«

Poleg bistva teh čednosti naštevata pisatelj zmotne nauke glede pravičnosti in prikazuje, kam bi prišla človeška družba, ako bi te zmote zavladaile. Zlasti izčrpano razlaga: Socialno pravičnost in nazadnje pride na krščansko ljubezen, ki je zapoved Kristusova. Lepo psihološko razvija ob koncu razmerje med pravičnostjo in ljubeznijo, ki sta dva žarka istega sonca v blagor družabnega reda na zemlji.

Koncem vsakega poglavja naštevata avtor vire, iz katerih je črpal svoje študije in katerih naj se bralec poslužni, ako hoče globlje prodreti v posamezna vprašanja. Naštetihi ni nič manj ko 348 različnih razprav, dokumentov in knjig francoskih, angleških, španskih, nemških, italijanskih in slovenskih pisateljev in učencjakov.

Osebnost in stvarno kazalo na zadnjih straneh tega temeljitega dela zelo olajšujeta porabo učbenika.

Tisk je zelo droben za stare oči, a je zelo jasen. Dasi je knjiga tiskana v inozemstvu, smo zasledili eno samo malo tiskovno napako, kar kaže vso ljubezen in skrb, ki ju je avtor vložil v svoje delo. Njemu naše čestitke! Vsem slovenskim izobražencem po širnem svetu — tudi nasprotnikom krščanske sociologije — pa nimamo boljše nasveta kot: »Tolle lege!« — vzemi in študiraj! ter iz te knjige posreduj socialni nauk našemu ljudstvu! Saj je prav v naši dobi socialno vprašanje ono, ki najbolj razvema duhove in bilo bi prav slabo spričevalo za izobražence, če bi bil prav v tej pereči zadevi najbolj neveden.

PISMO IZ TRSTA

POSTENA IN PRAVICNA POLITIKA

Trst, koncem februarja 1954.

Dolgo je že, kar smo se zadnjič oglašili v »Katoliškem glasu«, čigar bralci bodo morda mislili, da se v Trstu ne zgodi nič novega več. To seveda ne drži, kajti baš v Trstu je življenje nekaj mesecev sem zelo razburkano in živahno.

Mi smo se po navadi samo pritoževali in se kregali čez italijansko in zavezniško upravo. Po pravici! Nekaj let nam je namreč vse hodilo narobe; le redke dogodke je bil vsaj malo vesel. Bilo je obupno in puho. Čakali smo in čakali, češ morda bo pa le kdaj kaj bolje. Se pred enim letom je kazalo, da bo za Slovence v Trstu in za njihove šole slabo, ker so menda Lahi dobili na šolsko upravo preveč vpliva in ker so ta vpliv začeli korenito izrabljati proti Slovincem. Jezili smo se nad zavezniško, kako morejo dati šolstvo, to za Slovence in za vsak narod sploh tako važno ustanovo v roke tistim političnim krogom, ki Slovincem že sto let nagajajo in jim naspotejujejo in ki so pod fašizmom že enkrat uničili slovenske šole. V Evropi si danes ne moremo več misliti naroda, ki bi brez odpora pustil, da bi ga kdo tlačil. Sola je pa še posebno občutljiva reč; v njej mora odločati vsak narod sam.

No, nazadnje se je pa le izkazalo, da Bog Slovence ne zapusti in da jim kdaj pa kdaj le nakloni kako svetlo uro. Ze pred leti smo slišali, da so zavezniški sklenili zgraditi za slovenske šole v Trstu posebno poslopje in da so za to dali tudi potrebni denar. Videli so, da je nova hiša slovenski šoli potrebna kot ribi voda. Tisto pred leti začeto novo šolsko poslopje so lansko leto dokončali pri Sr. Ivanu. Toda kaj se je zgodilo! Tržaška občina ga ni hotela dati slovenskim šolam; odgovorni občinski možje, zlasti župan in poročevalci za šolstvo in občinskemu svetu, so trdili, da Slovinci ne potrebujejo novih šolskih stavb, da so italijanske šole bolj potrebne. Nova hiša je dolge mesece stala prazna in kar nič ni bilo podobno, da jo bodo izročili namenu, za katerega je bila zgrajena. Bil je prav za prav škandalo.

dal: učenci so se tlačili v ozkih in nezdravih prostorih v starih zasebnih hišah, tam gori pri Sr. Ivanu pa je toliko lepih in zračnih učilnic čakalo na šolsko mladino. Tržaška občina se za to ni zmenila: šlo ji je za to, da Slovinci ne dobijo nove stavbe. Tedaj je v ta prepir posegla zavezniška uprava in strogo objektivno razsodila, da je bila nova šola od vsega začetka določena za Slovence in da jo morajo dobiti Slovinci. Ta pravični sklep zavezniških administratorjev se je tudi izvršil in z letošnjim januarjem so se k Sr. Ivanu preselile nekatere slovenske šole. Pravijo, da so tiste dni učencem kar oči žarele od veselja, da bodo vendar enkrat v dostojnih in zdravih prostorih. Vsa hvala za to gre zaveznikom.

Drug jasen primer krivice, ki so jo italijanski funkcionarji delali slovenskim šolnikom, je bilo vprašanje tako imenovane »emerženze«, o kateri je tudi »Kat. glas« svoječasnó precej pisal. »Emergenza« je posebna doklada k plači državnih nastavlencev na Tržaškem. Italijanski nastavljenici so jo dobili že poleti, slovenskim je pa niso hoteli izplačati, kot da bi slovenski profesorji in učitelji ne bili državni nastavljenici, čeprav jih država imenuje, plačuje in kaznuje in čeprav učijo na državnih šolah. V načelu in teoretično so vsi funkcionarji priznavali slovenskim šolnikom pravico do te doklade, ali izplačila ni bilo od nikoder. Mesece in mesece so bili slovenski šolniki tako zapostavljeni in prikrajšani v svojih pravicah in prejemkih. Končno so zadevo spet morali urediti zavezniški, ki so odločno ukazali, naj se spoštuje zakon in naj se tudi Slovincem izplača denar, ki jim po vseh postavah gre. Tako so za novo leto tudi naši učitelji in profesorji dobili tisto doklado. Tudi za to se moramo zahvaliti uvidenosti in objektivnosti odličnih činiteljev pri anglo-ameriških zaveznikih.

Če smemo tukaj poleg zahvale izraziti še željo, bomo rekli, da bi radi videli, da bi zavezniški v vseh primerih krivic, katere delajo Slovincem italijanski funkcionarji, nastopili tako objektivno, pravično in odločno. Tržaški Slovinci

bi mu morda hoteli slediti. Prepričan sem, da bo kmalu zbrano toliko gradiva proti Djilas, Dedijeru — Titovemu življenjepisu, Mitri Mitroviću in Diminiću, da se bodo vsi skupaj znašli na zatožni klopi pred »ljudskima« sodiščem, kjer bodo vsi brez dvoma priznali krivdo. Morda bo Tito malo bolj milosten od svojega kolega Malenkova, toda »čistka« bo, ker čiste morajo biti!

»KOMINFORM«

Ze odkar je umrl Stalin, je bilo opaziti, da si Tito želi izboljšati odnose s kominformom. Incidenti na mejah so prenehali. Jugoslovansko časopisje je skoraj povsem omejilo napade na Rusijo in njene satelite; isto se opaža tudi z nasprotni strani.

Zadnji govor Tita in odstranitev Djilasa pričajo, da Tito spet želi postati prijatelj kominforma, če že tega morda tudi ni sto-

ril s kakšnim tajnim paktom. - - - Morda je moral prav M. Djilas, sovražnik šte. 1 kominforma, postati žrtev kot dokaz za Titovo iskrenost napram kominformu. Tito in njegovi oprodi se dobro zavedajo, da je pronicanje zahodne demokracije v Jugoslavijo za njih škodljivo in da bodo le tesno naslonjeni na »matuško« Rusijo in njene satelite in v stanu terorizirati jugoslovanske narode, žejne svobode. Najbolj pa je to potrdil Djilas sam še predno je padel v nemilost, ko je zaupal Kardelju in Rankoviču, da je Tito kominformist! To zadnje je Kardelj izdal in ponovno potrdil na izrednem zasedanju plenuma C.K. Zveze komunistov Jugoslavije. Koliko je imel M. Djilas prav v tem, ko je obtožil Tita za kominformista, bomo videli v bodočnosti. Vse okoliščine kažejo, da se ni motil in da maršal Tito ponovno pelje Jugoslavijo v naročje kominforma. »Zmagoc«

na ozemlju, ki ga je Italija z mirovno pogodbo odstopila drugim državam, pa bodo pomnožili s petnajst. Nihče pa ne bo prejel za odškodnino hišnih premičnin več kot milijon lir. Za škodo na objektih, ki presega 5 milijonov lir, se odškodnina zniža na polovico, 10 milijonov na eno tretjino in na 15 milijonov na eno četrtino. Nobene odškodnine pa ne določa zakon za škodo preko 20 milijonov lir. Do enega milijona bodo odškodnino plačevali v enem samem obroku, za nadaljnje višje vsote pa v več obrokih.

Pravico do vojne odškodnine imajo tudi vsi Slovinci, bivši italijanski državljani, ki so z mirovno pogodbo postali jugoslovanski državljani. Prav tako imajo pravico do poravnave vojne škode tudi vsi optanti, ki jim je opejca bila zavržena ali ne še priznana.

Prijave škode je treba poslati v Rim na Zakladno ministrstvo (Ministero del Tesoro Direzione Generale Danni di Guerra) do 30. marca t. l.

Sto tisoč nagrade

Zbornica za trgovino in kmetijstvo v Bologni je razpisala natečaj za nagrado 100 tisoč lir za najboljšo delo o »Italijanskem izseljenstvu.« Razpravo je treba predložiti do 31. maja t. l.

Rekorden pridelek zemeljskih lešnikov

Po podatkih, ki jih je zbralo kmetijsko ministrstvo, so pridelali v letu 1953 na svetu 10.070.000 ton zemeljskih lešnikov, to je 9% več kot leta 1952. V glavnem se je povečal pridelek v Indiji in na Kitajskem, ki sta glavni proizvajalki kirekiki lešnikov, v manjši meri v Združenih državah, Francoski Zahodni Afriki in Mehiki. Japonska in Brazilija pa poročata o slabši letini.

Pred novim rekordnim pridelkom sladkorja

Ameriško poljedelsko ministrstvo napoveduje za leto 1953-54 rekorden pridelek sladkorja na svetu. Po sedanjih znakih bodo pridelali 35.380.000 ton sladkorja, to je 8% več kot leta 1952-53 (32.750.000 ton) in za 584.000 ton več kot v dosedanjem rekordnem letu 1951-52. Letošnji svetovni pridelek bo za 37% večji kot je bil povprečni pridelek predvojnih let 1935-39.

Nazadovanje ruske živinoreje

Po podatkih, ki jih je zbral Ferenc Dagy, bivši madžarski ministrski predsednik, ima zdaj Sovjetska zveza devet in pol milijona glav goveje živine manj kot je bilo v carski Rusiji, oskrbovati pa mora z mesom in mlečnimi izdelki 60 milijonov ljudi več kot jih je bilo v carskih časih.

Poleg mesa pa primanjkuje v Sovjetski zvezi celo krompirja in zelja. Vse to je posledica odpora ruskih kmetov proti nasilni kolektivizaciji in visokim oddajnim kvotam. Novi sovjetski režim se je pod poraznim vtisom teh števil odločil izdati ukrepe, ki naj bi pomirili kmete.

OBVESTILO

Vsi člani odbora za Katoliški dom v Gorici se obveščajo, da bo redna seja odbora v sredo 10. febr. ob 8.30 zvečer v prostorih SKPD na Placuti. Na dnevnem redu so razna tekoča vprašanja. Tajnik

KULTURA

»Henrik - gobavi vitez« v Gorici

Fran Ksaver Meško je med drugimi svojimi dramatičnimi deli ustvaril tudi dobro versko igro »Henrik - gobavi vitez« iz časov križarskih vojn. — Vitez Henrik se odpravlja na vojno v Sveto deželo skupaj z drugimi vitezi. Na sv. večer se poslovi od matere in hišnega prijatelja p. Leopolda ter ostalih sorodnikov. Na poti domov od svoje zaročenke naleti na ubogo in zapuščeno deklico Blanko, ki jo vzame s sabo in pusti materi ob odhodu kot spomin nase. Pa se zgodi, da Henrika ni domov tri dolga leta. Vsi menijo, da je mrtev, ko se vrne v spremstvu zvestega oprode Ludovika, toda vrne se gobav. Vsi ga ob tej novici zapustijo, nevesta, sestra, svak, teta Lizbet, celo mati, samo Blanka ne. Ta nedolžni otrok se mu vrže k nogam in mu obljubi, da ga ne zapusti. Ob tem zgledu se materi vrne pogum, da sprejme Henrika in ga objame. Bolezen pa traja naprej vedno hujsa. Tedaj se Blanka odloči, da gre na božjo pot v Rim, da izprosi Henriku zdavja. P. Leopold ji preskrbi vse potrebno ter se zadnji od nje poslovil. Čez leto in dan se na sveti večer vrne Blanka v spremstvu tujega romarja. Na gradu sprejmejo tujea in v pogovoru z njim iščejo tolažbe v žalosti, ki jih tare, saj je Henrik od gob že oslepel. Tedaj se tujee dvigne in s svojim blagoslovom ozdravi Henrika. Ta spregleda, tujee je pa med tem že izginil; bil je naš Gospod Jezus Kristus.

To je v glavnem vsebina Meškovega verskega misterija, ki smo ga preteklo nedeljo videli v Gorici na odru Marijinega doma. Igrali so igralci dram. odseka SKPD. Igro so ponovili trikrat, v soboto, nedeljo in na svečnico, in vsakokrat, posebno pa še v nedeljo, je bila dobro obiskana kljub hudemu mrazu. Tako dobro podane verske igre še nismo videli na odru Mar. doma. Vse glavne vloge, Henrik (V. P.), p. Leopold (M.) in mati (M. Saksida), so bile odlično zasedene in tudi podane. Prav tako so se potrudili vsi ostali, zlasti še Blanka (dve sestri Bandelj), da niso zaostali za drugimi. Tudi oder je bil okusno in igri primerno prirejen, prav tako so veljavo igri dvignile bogate obleke iz srednjega veka. Za odrom so se spet drugi potrudili s ploščami in petjem, da je bil vtis igre še večji.

Pri prvi predstavi je nekoliko motilo dejstvo, da je bil oder pretremen v prvem in v tretjem dejanju, pozneje so to popravili. Tudi govor je bil mestoma pretih, da se ni dovolj razločno slišalo v zadnjih prostorih. Toda to so le malenkosti, ki prav nič ne zatemnjujejo zaslug in lepote te igre, ki je zelo zahtevna. Ker je dejanje samo preveč lirčno in dramatično premalo razgibano, če izvzamemo drugo dejanje, sloni vsa teža igre na dialogu ter obstaja zato nevarnost, da igra postane monotona in dolgočasna. Temu pa so se igralci prav izvrstno izognili. Zato jim k temu uspehu moramo le čestitati.

(r+r)

GOSPODARSTVO

Določbe o vojni škodi

V prejšnjih številkah smo že poročali o novih določbah o vojni škodi, do katere pa nimajo pravice tisti, katerim je bila vojna odškodnina že rešena. Lahko pa napravijo priziv, potem ko jim je finančni

intendant že izročil likvidacijski odlok. Morajo pa ga vložiti v roku 60 dni. Če se oškodovanec ne pritoži, mu bo Finančna intendenca izplačala odškodnino pomnoženo z dve.

Hišne premičnine bodo ocenjevali s petkratno vrednostjo iz leta 1943, premičnine

Tito, „čistka“ in Kominform

Po dveurnem govoru, ki ga je imel Tito minuli teden v jugoslovanskem parlamentu pred izvolitvijo za novega predsednika, je ostro napadel vse tiste člane C.K., ki so drugače mislili kot on, to je, da so svobodni. Istočasno pa je opozoril vse navzoče kolege v parlamentu, da bo vsakega, ki bi poskušal še kaj sličnega, doletela težka kazen. Posledica tega je bila, da so se Titovi kolegi prestrašili ter Tita soglasno izvolili za predsednika ter si na ta način spet za nekaj časa podaljšali udobno življenje »pri koritcu«, kar je prav Milovan Djilas ostro obsodil v svojem članku »Anatomija morale« v »Borbici«.

»ČISTKA«

Beseda »čistka« je v komunističnih deželah zelo znana ter jo zelo pogosto prak-

tično izvajajo, kajti komunistični krvniki dobro vedo, da je to edina metoda, s katero si znova in znova utrjujejo svoj položaj.

Tudi jugoslovanski maršale Tito je začutil, da mu teče voda v grlo, zato je zahteval »čistko« in kakor Berja, tako je tudi nekoč tako opevani M. Djilas, ideolog jugoslovanskega komunizma, postal čez noč: četnik, ustaš, domobranec, malomeščan in ne vem kaj še.

Ker so Djilasove »MISLI« v »Borbici« potegnile velik plaz naroda za sabo, predvsem nižji sloj, vojsko in mladino, kar pa Titu in njegovim krvnikom ni šlo v račun, zato je bilo treba najti grehe in tako narodu dokazati, kakšnemu sovražniku ljudstva so naselili Djilasa in njegove kolege pa soditi v opozorilo vsem tistim, ki

Enajst let ujetnica v Rusiji

POZABLJENI

Po vsem svetu štejejo kaznjenci leta, mesece, tedne in končno dneve, ki jih ločijo od osvoboditve. Vzela sem skatlico vžigalnice in položila vanjo za vsak mesec svojega jetništva po eno vžigalico. V petih letih imam šestdeset mesecev: šestdeset vžigalnic. Vsak mesec sem eno odvzela, dokler nisem nekega majskega jutra vzela iz nje zadnjo vžigalico.

Toda nič se ni zgodilo. Kakor vsako jutro tako me je še naprej zbudilo srce in mozeg trgajoče udarjanje ob železni drog, kakor vedno so pazniki preklinjali nad nami in kakor vedno se je nadaljevalo naše naporno delo v gozdovih in rudnikih. Kakor vedno smo lačne strmele v izpraznjeni lonček v naših rokah in pričakovale čudeža, ki bi ga zopet napolnil. Borili smo se naprej z mrazom in dežjem, s komarji in stenamicami, ki so nam pili še zadnje kaplje krvi.

Leto in pol potem ko sem zavrgla zadnjo vžigalico, mi je paznik nekega večera, ko sem se vrnila od dela, pomolil kos papirja z ukazom, naj ga podpisem. Bilo je zapisano: »Kaznjenska Elinora Lipper, obsojena na pet let prisilnega dela, je dovršila svojo kazen. Kljub temu mora ostati v taborišču do konca vojne.«

Minili so dnevi, meseci, leta; minilo je upanje, umiralo življenje. Utrujenost, lakota, mraz brez konca in kraja. Vleči se še enkrat v čisto posteljo, uživati samoto za en dan samo, živeti en dan, ne da bi slišali trgajoči železni zvok, ki nas je klical k novemu dnevu trpljenja in dela... Kakšen je vonj jabolka? Ali so še kje na svetu železnice, avti? Ali so kje ljudje, ki se še znajo smejeti?

Prišel je maj leta 1945, dan zmage s shodi in govori. Kaznjenci so se objemali s solznimi očmi in z velikim upanjem v srečo.

A nič se ni zgodilo. Minilo je leto zmage 1945, minilo naslednje 1946. Bilo je to deseto leto mojega jetništva. Stari ujetniki so umirali in ladje so brez presledka dovažale vedno nove kaznjence...

VRNITEV

Vzpenjali smo se po strmih železnih stopnicah na ladjo. V živčni nestrpnosti in strašni negotovosti sem previdno prestavljala noge z ene stopnice na drugo.

Ne pozabite, da potujete po ukazu Moskve! Kam? Pojasnila ne dajemo nikomur! Iz kakšnega razloga? Spet isti odgovor. Straže nas niso zapustile niti za sekundo. Končno so nas zaprli v najnižje ladijske prostore. Tu je bil pravi pekel, v katerem smo se morali boriti za požirek vode. S strahom sem se ozrla po moških-kaznjencih, ki so bili z nami zaprti v tem ladijskem prostoru. Sivi, izmučeni obrazi so se zvijali v krčih. Trpeli

so morskoro bolezen. Sedeli so tesno drug poleg drugega, prstov na roki nisem več zasledila, zamrzili so jim in noge so bile pokrite z grdimi ranami. Strmela sem v spačeno obličje živega mrliča. Bil je to mlad fant, skoro otrok, kateremu je sibirski mraz zamrznil nos, da mu je odpadel. Vsi so nas gledali s čudnim jeklenim sijem v trudnih očeh. Ze sedem let niso videli nobene ženske.

Ali plujemo proti svobodi? Nihče ni vedel odgovora. Po enodnevnih voznih smo se ustavili v Buhta Nahodka, dan hoda od Vladivostoka. Tu smo prenočili v zamazani baraki. Drugi dan so nas odpeljali na železniško postajo. Tu sem po osmih letih videla spet prvo lokomotivo. Hotela sem jo pobožati. Toda moje hvaležno čustvovanje se je na mah spremenilo, čim sem vstopila v železniški voz. Prvotno je res služil kot prevozno sredstvo srečnih ljudi. Okna so bila zagrajena z debelim omrežjem, prav tako vrata in po hodnikih so hodili stazarji s puškami. V vsakem oddelku so bile tri vrste polic in na te police so stlačili kaznjence tudi do 25 v vsak oddelku, kjer je v normalnih razmerah bilo prostora komaj za osem ljudi. Neki častnik zadnjega prehodnega taborišča nas je pregledal, ko smo bili stlačeni v te oddelke kot živali v kletki. Zdelo se mi je, da je v njegovem pogledu trohica usmiljenja, pa sem ga vprašala: »Kam se peljemo, tovariš častnik?« »V Kazakstan,« mi je odgovoril s tihim glasom.

»Koliko časa bo trajala vožnja?«

Častnik je za hip okleval.

»Približno deset dni!« je odgovoril, ne da bi me pogledal.

Kako je mogoče, da ima človek tako poštene oči in da zna kljub temu na tak način lagati? Trpeli smo nezasišane muke kazenskih vozov in prehodnih taborišč več kot dva meseca, predno smo dospeli v Kazakstan.

*

Naša največja muka ni bila omejenost prostora in lakota, ampak žeja. Bili smo vsi zagrljeni od vpitja, medtem ko so mimo nas po hodnikih hitele straže s polnimi podstavki jedil in pijače. Tudi na vseh postajah je bila voda, a ne za nas. Vsak železniški voz je imel po dvojna stranišča, a nam je bilo dovoljeno le dvakrat v 24 urah, da smo se go lahko poslužili. Kaznjenci, ki so vsled slabe hrane in vode skoro vsi trpeli za črevesnim vnetjem, so prosili, klicali, vpili in jokali, naj jih pustijo ven. Zaman, ni bilo usmiljenja. V našem oddelku je bila kaj pisana družba. Nekaj je bilo Japoncev s čudnimi kožuho-vinastimi pokrivali, preostalo žalostno družbo so tvorili mladoletni zločinci od 12 do 16 let: slabotni, bleedi, nerazviti otroci. Dvakrat na dan so tudi nje po parih izpustili na stranišče. Kar v tek so se spustila ta nesrečna, izmučena bitja. Prihajali pa so nazaj počasi in se ustavljali pred kletkami, kjer so bile zaprte ženske v upanju, da dobe morebiti kos kruha za lačne želodce. Petdeset otroških oči nas je

gledalo proseče, pohlepno in radovedno, a vsi z isto željo, da bi za hip zadostili silni lakoti. Dolge hlače so vse razcepane visile dol na strgane čevlje, posinele roke so skrivali v rokave moških jop, ki so jim segale preko kolena. Potem so vsi ti razcapanci izginili v svoje oddelke, od koder se je zdaj pa zdaj zaslila kričanje in jok najšibkejših, ki si niso mogli priboriti več prejšnjega prostora.

Vlak se je ustavil na postaji v Kaba-rovsk. Eden za drugim so otroci poskakali navzdol z visokih stopnic v sneg. S seboj niso imeli nobene prtljage. Z rokami pogreznjenimi v široke rokave so se nizko sklonili v snegu, kakor jim je bilo zapovedano. Tisti, ki niso imeli ušes zavarovanih, so posineli od mraza.

Le nekaj hiš oddaljenih od jetnišnice je bil velik zidni lepak, katerih je vse polno v sovjetski Rusiji. Predstavlja Stalina z otrokom v naročju in spodaj stoji hišica:

»Hvala, tovariš Stalin, za našo srečno otroško dobo!«

*

Skoro leto in pol zatem, ko sem spoznala trpljenje v še drugih sedmih taboriščih, je končno prišel dan, ko sem v živinskem vozu prekoračila mejo. Izkrkali smo se v Frankfurtu na Odri. Od tod sem prehodila še tri taborišča ruske cone v Nemčiji.

Potem sem nekega sončnega junjskega jutra v ameriškem zrakoplovu dosegla svobodna tla. Tako se je končalo moje enajstletno trpljenje v sovjetskem jetništvu.

CERKVENI GLASBENIK

M. FILEJ: CERKVENA GLASBA IN DUHOVNIK (Nadaljevanje in konec)

»Dignum et justum est, prav je torej in se spodobi, da duhovnik na altarju čim bolj popolno, ubrano in pobožno poje liturgične speve. Iz njegove duše mora doneti vesela »Gloria in excelsis Deo!« kot so jo peli angelski zbori ob skrivnostnem rojstvu uveličane Zveličarja. Tako bodo verniki res v sruču občutili vso radost sreče ob melodiji vesele novice odrešenja in njihova »bona voluntas« bo utrjena odpirala srca prerobjenju po Kristusu. Iz duhovnikovega srca mora privreti z vso iskreno pobožnostjo molitev »Pater noster«-a, ki ga je prvič v svojem poslanstvu odrešenja izmolil sam Jezus, veliki Duhovnik. Lepše molitve nam Jezus ni mogel podariti. Vsak duhovnik, ki je večkrat premisljeval globino in veličino te molitve, jo bo resnično skušal izpeti z vso iskreno ponižnostjo Bogu v čast, sebi in vernikom pa v zveličavno dušno korist.

Poslušajmo duhovnika pri cerkvenem pogrebu. Mrlič leži v krsti, zadnjikrat v cerkvi, kamor je vedno rad zahajal kot dober kristjan. Ob tej uri slovesa je duhovnik tisti, ki izreka nad mrličem presrečno molitev Cerkev: »Liberate me, Do-

mine, de morte aeterna«. Da, res je pretresljiva, da srca otaja, da solze privabi. Res je mogočna, da ošabneža poniža v njegovi nadutosti, da bogotajca povrne spet na zveličavno pot veroizpovedi. In resnično! Duhovnik, ki bo znal ta liturgični spev res srčno in umetniško izpeti, bo dal doumeti vsem prisotnim veličino te obredne molitve.

Naj zadostuje teh par kratkih primerov. Drugič homo bolj obširno pisali o tem v spisu o liturgiji. Toda že iz povedanega je dovolj jasno, da duhovnik mora znati peti, ko vrši božje duhovniško poslanstvo med ljudstvom.

PRAKTIČNO: Iz vsega tega, kar smo iz članka razbrali, napravimo sledeče sklepe: 1. Vsak župnik si bo preskrbel inventar cerkvenih muzikalij ter ga bo skušal po možnosti še povečati. 2. Vsak župnik bo vestno in vztrajno skrbel za cerkveni zbor ter ga še povečal z novim naraščanjem. 3. Vsak župnik bo ustanovil za mladi naraščaj cerkvenega zbora primerno župniško glasbeno šolo.

4. Vsak župnik bo vsestransko šel na roko organistu ter mu pomagal.

5. Vsak župnik bo poslal vsaj enega iz svoje župnije v Orglarsko šolo v Gorici, kjer se bo odlično vzgojil ter usposobil za svoj organistovski poklic in župniji.

Z G O R I Š K E G A

Smrtna kosa

Na svečnico smo v Gorici pokopali go Milko Baebler, por. Di Martino, teto jugosl. komunističnega veljaka Aleša Baeblerja. Dolga leta jo je bolezen priklenila na dom. Pogosto je prejela zakramente in ponovno izrazila, da obsoja zmotne nauke, ki jih njen nečak širi in zagovarja. N. v. p.

Župnijski izpiti

Nadškofijski ordinariat sporoča, da se bodo vršili na škofiji dne 3. in 4. marca župnijski izpiti.

Dalje odreja izreden rok izpitov za mlajše duhovnike (examen novensilium) za dne 11. marca 1954, začenši ob 9. uri zjutraj. Teh izpitov se morajo udeležiti duhovniki,

ki jih niso izvršili v jesenskem roku. Ob tej priliki naj se predstavijo za izpit iz moralke vsi duhovniki, ki niso mogli narediti istega izpita v jesenskem roku.

Za učitelje

V Rimu se bo vršil od februarja do junija poseben tečaj za specializacijo pouka po metodah Montessori. Natančnejša pojasnila se dobe na šolskem skrbništvu v Gorici.

Iz Sovodenj

Uredništvo izjavlja, da novega preroka ni v listu popisal nobeden Sovodnjec, ne po bivanju, ne po rojstvu.

Uredništvo

S T R Ž A Š K E G A

Iz Trsta smo prejeli dopis, ki ga priobčujemo v celoti:

V »Katoliškem glas« z dne 21. januarja smo čitali, da nameravajo nekateri ljudje v Trstu izdati nov list, ki ga hočejo prikazati kot katoliškega. Ta list naj bi ničesar ne pisal o slabih verskih razmerah v Jugoslaviji. Mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da zato ne, ker bi dobival podporo iz Jugoslavije. Izdajatelj bi torej bili plačanci.

Nam se zdi, da kakega novega lista prav nič ne potrebujemo. Podprimo rajši »Katoliški glas«! Če bo imel več naročnikov, bo lahko izhajal v večjem obsegu. Želje, kakšen naj bi list bil, pa kar uredništvu sporočajmo. S tem, da piše o preganjanju vere in Cerkev v Jugoslaviji, se pa popolnoma strinjamo. Mnenja smo, da o tem še vse premalo piše. Saj ni treba, da bi

lagal ali obrekoval. Samo resnične stvari naj poročajo! In znano nam je, da je žalostnih dejstev preganjanja polno. Tako poročanje v »Katoliškem glas« nikakor ni izraz sovraštva do Jugoslavije kot države, ampak dokaz resnične ljubezni do naroda. Mi samo želimo, da bi se razmere v domovini zboljšale. Kdor preganja vero, kdor širi brezboštvo, vodi narod na pot zločinstva in kulturne zaostalosti. Brezboštvo ne more drugega, kakor narod poneumniti.

Kdo se more na oni strani kaj pritožiti zoper nasilje verskega preganjanja? Kateri list sme prinašati take proteste? Če bi pa mogli, bi vsi izjavili, da tam ni verske svobode, ampak da vlada še vedno nasilje. Sedaj bi pa nekateri plačanci hoteli, da bi begali še tukajšnje verne ljudi. Prepozno! Preveč žalostnih reči je že znanih nam vsem. Volkovi v ovčjih oblačilih! Radi bi varali še tiste, ki so lahkoverni

LADO PIŠCANC:

Zgodba kaplana Simona

I.

Bilo je na predvečer k prazniku Kristusa Kralja, pozno je že bilo, proti polnoči je šlo.

To so bile blagoslovljene ure kaplana Simona, ko je stopalo predenj v otipljivih likih vse njegovo življenje, eno izmed tisoč, posebno in zanimivo, kateremu je bilo težko najti enakega in ki je bilo ravno vsled te svoje divje osamljenosti manljivo in prijatno.

Po utrujenosti prvih večernih ur, pa mimo vseh bojev in hrepenenja minulega dne, ko je noč zavila v svoj tih plašč lepo, gorsko vasico, se je čutil kaplan v svoji duši čil in spočit, kot da bi skozi okno sijalo jasno jutro in se z rožnatimi prsti dotikalo njegovega srca.

Tak je bil tudi tisti večer pred praznikom, potem ko je vse dognal, ko je še poslednjikrat šel počasi od misli do misli, ki naj bi jo razvil v pridigi naslednji dan pri cerkvi sv. Jošta, najlepši izmed šestih njegovih podružnic, benjaminki njegovi,

dražestni kot nevesta na svatbeni dan.

Njegovo srce je rajalo, njegova duša je vriskala.

Majhna cerkev bo nabito polna, prav do oltarne stopnice bodo klečali rdečelični otroci, da ne bo med njimi več razločil svojega porednega strežnika. In ko se bo obrnil izpred oltarja in pozdravil vernike z »Dominus vobiscum«, bo zopet blaženo občutil, kako bi lahko z enim samim objemom vse objel. Pri umivanju rok bo pogledal skozi okno in bo videl v šir in v prek planine, njive, gozdove, ceste in hiše, lepoto in sonce in ljudi v njem, pa bo vse z umitimi rokami prinesel na sredo oltarja in položil lepo razvrščeno na dišečo belino okrog starega kelih. In ko bo mislil na zemljo in ljudi, na duše in na trpljenje, na svobodo in krivico in bo njegova duša drhtela kot napeta struna, bo med te misli prišel sam Bog in jih za čudo uredil in pomiril kot nikdar in nikjer drugod.

Ves dan bo ostal potem na sončni podružnici, pri ljudeh, ki mu bodo nevedni prinašali na obrazih in v očeh veliko ljubezen. Čutil se bo nekeje v sredini srca zemlje in ljudi, iz katerih je zrasel in čez katere se sklanja; vse se mu bo po-

in nepoučeni. Ni dovolj, če kdo hinavsko zatrjuje, da je katoličan. Pokazati mora to v vsem svojem delovanju, tudi v pisanju. Tudi časnikarja veže krščanska moralna, ki prepoveduje h grehu molčati ali ga zagovarjati.

Ne bi imeli ljubezni do naroda, če bi gledali, da se naše ljudstvo pogublja, storili pa ne bi nič, da bi ga rešili. Gospodje, več ljubezni do naroda!

Sledi podpis

V Trstu je burja dosegla hitrost 170 km na uro

V noči od ponedeljka na torek je zadirjala nad Trstom in vso tržaško okolico silovita burja, kakršne niso v Trstu še nikdar zabeležili. Sunki burje so dosegli hitrost 170 km na uro in povzročili povsod veliko razdejavanje. Gasilci in uslužbenci Rdečega križa so bili celo noč na delu in tudi v torek je bila njihova pomoč na mnogih krajih potrebna. Temperatura je padla na 7 stopinj pod ničlo, kar je položaj še poslabšalo. Burja je odkrila nad 30 streh, porušila velik dimnik v pivovarni Dreher, zrušila velike žerjave, ki so padli na hiše in jih tako poškodovali, da so se morali ljudje izseliti. Ulice so dobesedno pokrite s steklom in opeko, šole so zaprli in večina trgovin je tudi ostala zaprtih. Ves promet je bil v torek zjutraj paraliziran, ker so nastale velike okvare na električnem omrežju. Morje je zelo razburkano in več ladij še je v pristanu potopilo, ali pa jih je burja odtrgala od obrežja in jih zagnala na odprto morje. Barkovljanska obala je vsa zledenela, ker so jo preplavili valovi, mraz pa jo je pokril z ledeno plastjo. Po zadnjih vesteh sta poleg velikega števila lažjih in težjih nesreč burja in mraz zahtevala tudi dve smrtni žrtvi: 76-letna Zofija Peterlič, ki so jo našli zmurnjeno v njenem stanovanju in mlado deklo, ki jo je burja s tako silo vrgla ob tla, da je po enem dnevu na posledicah umrla. Menijo, da bo burja trajala še kakšen dan.

DROBNE NOVICE

Slovinci v Avstraliji imajo svoj lasten tiskan časopis

Pred dvema letoma sta p. Klavdij Okorn OFM in p. Beno Korbič, ki sta tedaj misijonarila med slovenskimi rojaki v Avstraliji, ustanovila šapirografiran listič »Mislic«. Iz meseca je list lepo napredoval in se razvijal ter v kratkem zajel dober del tamkajšnjih Slovencev.

Ko sta se p. Klavdij in p. Beno morala vrniti v Ameriko, je prevzel njuno delo njuni sobrat p. R. Pivko. Pater pridno misijonari in piše za svoje rojake. Mesečnik »Mislic« je sedaj začel tiskati v tiskarni in obljublja, da bo s tem nadaljeval, če bo le našel med rojaki dovolj opore. »Mislic« so zanimive in dosti poučne. Rojakom, ki se zanimajo za avstralske razmere, bi bile dober vodnik. Naslov urednika je: Rev. R. Pivko, 45 Victoria St., Waverley, N.S.W. Australia.

Najhitrejši planet

Planet Merkur nazivajo zvezdoslovci »najhitrejši planet«. Ta naziv je dobil zaradi tega, ker je izmed vseh planetov najbližje soncu in zato se mora tudi hitreje vrteti okrog njega, da premagava njegovo privlačno silo. Merkur opiše pot okrog sonca v 88 dneh, — prav toliko časa pa potrebuje, da se enkrat zavrti okrog svoje osi. Na tistem delu površine, ki je obrnjen proti soncu, doseže temperatura 600 sto-

pinj, zato je tam izključeno vsako življenje. Oni del, ki je vedno v temi, pa ima temperaturo 200 pod ničlo, zato je tudi tam izključeno vsako življenje!

Železniška nesreča v Egiptu zahtevala smrt 28 oseb

100 km vzhodno od Kaira proti Aleksandriji je dne 30. januarja prišlo do težke železniške nesreče. Predsednik republike, general Nagib se je vračal iz vasi Kalib Ibyar, kjer si je ogledal pozorišče nekega požara, ki je upepelil nad sto hiš. Na železniški postaji se je zbralo veliko ljudstva, ki ga je navdušeno pozdravljalo. V tem splošnem vzklikanju niso slišali brzovlaka, ki je s hitrostjo 85 km na uro zavozil med nje. Pri tej nesreči je bilo 28 oseb ubitih in več ranjenih. Domnevajo, da je prišlo do nesreče zaradi slabega delovanja zavor. General Nagib je ostal na kraju nesreče in takoj razdelil prizadetim sorodnikom prvo pomoč.

Ognjenik Stromboli bruh

Medtem ko je še afriško obalo pokrtil sneg, se narava v južni Italiji hoče poigrati z ljudmi. Ognjenik Stromboli je zopet začel bruhati in z votlim grmenjem se iz treh žrel vali lava v morje. Strokovnjaki menijo, da ni nevarnosti za bližnja naselja. Prevzeli pa so vse potrebne ukrepe za primer, da bi se položaj poslabšal.

O drugem čudnem pojavu poročajo iz Severne Islandije. Tam je že zvezetela pomlad. In človek meni, da je gospodar sveta!

Župnijski sovjeti

Komunisti ustanavljajo po vsaj Poljski tako zvane župnijske skupnosti, kjer morajo imeti po mnenju komunističnega tiska posamezni člani župnije enak glas v življenju župnije. Cilj komunističnega režima je jasen. S tem hočejo odvzeti vodstvo župnije iz župnikovih rok in ga zaupati laičnemu odboru, ki bo več ali manj krščanski, za gotovo pa povsem prežet s komunističnim, leninističnim in marksističnim naukom.

Radio Trst II.

Nedelja, 7. februarja: 8.45 Kmetijska oddaja. — 9.30 Vera in naš čas. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 15.30 Nastop zbora društva iz Jamelj. — 16.00 Malo za šalo - malo zares. — 18.00 Koncert pianista Gabrijela Devetaka. — 19.00 Novice iz delavskega sveta. — 20.05 Vokalni oktet iz Ljubljane. — 20.30 Thomas: MIGNON, I. dejanje.

Ponedeljek, 8. februarja: 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.15 Slovenski motivi. —

22.00 Književnost in umetnost. — 22.15 Thomas: MIGNON, 2. dejanje.

Torek, 9. februarja: 13.00 Glasba po željah. — 18.00 Musorgski: 6 samospevov za sopran in orkester. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 20.30 Pevski tercet in harmonika. — 21.00 Radijski oder - Walter Hasenclever: BOLJSI GOSPOD. — 22.30 Thomas: MIGNON, 3. dejanje.

Sreda, 10. februarja: 18.30 Koncert baritonista Marijana Kosa. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.05 Slovenske pesmi. — 21.00 Aktualnosti. — 21.15 Gershwin: Rapsodija v modrem. — 22.15 Lalo: Španska simfonija za violino.

Četrtek, 11. februarja: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Mamičina pravljica. — 21.00 Dramatizirana zgodba. — 22.00 Glasbeno predavanje.

Petek, 12. februarja: 13.00 Glasba po željah. — 14.00 — Slovenski samospevi. — 20.30 Znani violinisti. — 21.00 Književnost in umetnost. — 21.15 Slovenski motivi. — 22.00 Književnost in umetnost. — 22.15 Iz angleških koncertnih dvoran.

Sobota, 13. februarja: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. — 16.00 Oddaja za najmlajše. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo za šalo - malo zares. — 22.45 Ples za konec tedna.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Tržaško življenje in tržaške razmere so tako zamotane, da se tudi največji diplomati včasih ne znajdejo v njih, čeprav imajo na razpolago vse možnosti točnega informiranja. Tako se je tudi nam zgodilo zadnjič, da smo v dobri veri prinesli vabilo na »Prvo slov. filatelistično razstavo v Trstu«, a smo naknadno zvedeli, da je razstavo priredila Fronta v svojih društvenih prostorih. Onim osebam, ki so vsled tega protestirale, povemo, da krivda zaradi tega ni toliko naša, kolikor tržaških zamotanih razmer in pa dejstva, da v Trstu še vedno ni delavnega in odgovornega poduredništva »Kat. glasaa«.

UREDNIŠTVO

DAROVI

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE
DAROVI za »Slov. Alojzijevišče«
P. E. iz Gorice 1000; N. N. iz Gorice 1000 lir.

Bog povrni!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

B. Sl. - Rim 2000; ob priliki poroke gđc. Škerk Bojane in dr. Simčiča Teofila 2000; N. N. - Gorica 1000; Urdih - Ronki 1000 lir.

Vsem dobrotnikom prisrčen »Bog plačaja in zagotovilo molitve!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Darilne pakete v Jugoslavijo in druge države

POŠILJA TVRDKA

Najhitrejša in najsolidnejša postrežba!

Jamčimo za sigurno dostavo vsake pošiljke.

Poleg paketov z živili in tekstilom pošiljamo tudi radioaparate, bicikle, šivalne stroje in harmonike po najugodnejših cenah!

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 24-467 - P. O. B. 522

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

nju je z mirnim plamenom gorela njegova mladost, razsvetljevala zemljo in svetila ljudem.

Slutnja je prehajala v gotovost in bridkost. Kot da bi jih kaplanove neizprosne misli vodile, so zavili koraki po kamnitih stopnicah navzgor, potem so zaškrpala železna vrata — včasih se je ponoči veter igral z njimi, — v visoki veži je votlo zabobnelo, samozavestno so hiteli koraki preko širokega veznega stopnišča in se ustavili pred vrati kaplanovega stanovanja. Trenutek tišine kot da bi življenje ugasnilo; pa se je le za brezkonečno kratko minuto potuhnulo, da končno plane iz skrbno pripravljene zasede in zavda določeni žrtvi prvi udarec.

In v tistem trenutku je kaplan Simon skozi temo in zidove videl, kako je koščen kazalec iznad stisnjene pesti slepo iskal po zidu dokler se ni dotipal do črne gumba električnega zvonca. Ko ga je izsledil in ga je čutil vsega z neizmakljivo gotovostjo pod svojo konico, ga je pritisnil in ga ni več izpustil.

Zvonček je nestrpno in brez oddiha brnel. Kaplan Simon se je še enkrat pokrepčal s tolažljivo zavestjo, da svoje žive dni ni nobenemu pod vsem božjim soncem

niti z eno samo mislijo delal krivice; potem se je z veliko žalostjo oblekel in šel odpirat.

Ker ni bil vajen takega posla mu je glas zdrhtel:

»Kdo je?«

»Partizani!« Tudi v njihovem glasu je bila negotovost. Čutili bi bilo, kako jim je nocoj ta posel neprijeten. Preveč spominov na nekaj svetlega, toplega se jim je prebudilo v duši.

»Kaj pa bi radi v tej pozni uri?«

»Z vami bi se radi nekaj pogovorili.«

Glas jim je bil tako pohljeden, da so se kaplanu zasmilili. Odklenil je in jih peljal po ozkem hodniku v kuhinjo. Ko je napravil luč, je njegov pogled obstal na predmetih, ki bi jih drugo jutro vzela s seboj na podružnico. Še nikdar občutena žalost je šla v njegovo dušo.

Prostor se je napolnil z vonjem usnje-nih pasov in žilavih teles. Na izprašujoči kaplanov pogled je čokot partizan na kratko razložil:

»To noč bodo nekateri iz tvoje fare zaslišani. Ker jih ti najbolj poznaš boš šel z nami, da boš dajal o njih informacije.«

(Se nadaljuje)